

Gunnar Mikkelsens kommentarer til Østre Landsret dom fremsendt til Folketidende 29. januar 2018

Jeg har først i dag sent på eftermiddagen fået Østre Landsrets dom. Jeg ved, at advokat Peter Lambert heller ikke modtog dommen i fredags kl. 10, som var det tidspunkt, landsretten havde bestemt for dommens afsigelse.

Med Østre Landsrets dom er der foreløbigt sat punktum i en sag, der indtil nu har været længere end 2. verdenskrig. I betragtning af at jeg anlagde sagen som ved en småsagsstævning ved Retten i Nykøbing giver det stof til eftertanke. Dommen skulle være afsagt den 26. januar kl. 10.00, men kom af ukendte årsager ikke til parternes advokater. Det burde nok have været muligt for landsdommerne at færdiggøre dommen og få den klargjort til offentliggørelse inden for 6 uger fra hovedforhandlingen i Østre Landsret, særligt henset til betydningen af fristoverskridelser, som landsretten omhyggeligt vogter over og strengt håndhæver.

Som der sker for Danmarks håndboldslandshold i kampen mod naboen Sverige går tingene ikke altid som forventet, og der kan komme overraskelser. Således også i min sag mod Lolland – Falsters Folketidende A/S. Hverken landsholdets forventninger eller min forventninger til resultatet er kommet til udtryk, efter at dommernes sidste fløjt har lydt. Jeg ønsker ikke mindst Folketidende advokat Peter Lambert til lykke med resultat. Det gør jeg fordi jeg anerkender, at der er godt advokatarbejde vedholdende og efter flere forsøg og længe efter sagens anlæggelse at få fremskaffet fra Erhvervsstyrelsen en udtalelse om, at registrering i Erhvervsstyrelsens IT system af en ændring af revisor *kan ske administrativt efter aftale*. Det er også en flot advokatpræstation at få overbevist landsretten om, at jeg burde have anlagt sag, på et tidspunkt, hvor jeg grundet Folketidendes manglende registrering af de af Folketidende til mig udstedte kapitalandel i 1987 end ikke af Folketidende efter mere end 25 år var registreret i selskabets ejerbog. Landsdommerne fik forevist, at Folketidende først den 4. juli 2012 fik berigtiget den hos Folketidende fejlagtige manglende registrering. Bemærkelsesværdigt at dommen ingen oplysninger indeholder herom. Før denne dato havde jeg – med urette – ingen af de forvaltningsmæssige beføjelser, der tilkommer en kapitalejer i henhold til selskabslovens § 49, herunder retten til at anlægge sag mod selskabet. Hertil kommer, at det for landsretten ubestrideligt blev dokumenteret, at forslaget om at vælge flere revisorer på generalforsamlingen den 19. april 2012 ikke stod opført på dagsordenen. Heller ikke dette forhold er oplyst i dommen. Alene det forhold burde være tilstrækkeligt til, at der kan konstateres væsentlige mangler ved indkaldelsen. Hertil kommer, at generalforsamlingsbeslutningen ikke blev anmeldt til Erhvervsstyrelsen. Endelig gælder, at beslutninger på en generalforsamling har virkning fra selve beslutningstidspunktet. Valg af bestyrelsesmedlemmer og revisor har således virkning fra beslutningstidspunktet, og det er således ikke muligt i foråret 2012 at beslutte, at en revisor, der vælges på generalforsamlingen i april måned først skal tiltræde 1. juli 2012. Endeligt har været gældende indtil landsrettens dom, at bestyrelsen ikke kan delegerer til hverken et til udvalg eller revisor, at indkalde til eller lade afholde en generalforsamling, som sket ved den afholdte ekstraordinære generalforsamling pr. 1. juli 2012 uden indkaldelse af kapitalejerne. Der kan heller ikke lovligt indgås aftale mellem en revisor og revisors revisionspligtige klient, der begrænser generalforsamlingens ret til at vælge revisor!

Jeg har indtil Østre Landsrets dom baseret på, hvad jeg har lært som statsautoriseret revisor været af den opfattelse, at jeg dels kunne stole på gældende bestemmelser i selskabsloven, dels at flere udtalelser indhentet længe før nogen af sagens involverede parter kendte til den administrative praksis, at sådanne bestemmelser og oplysninger kunne lægges til grund for søgsmålet, særligt fordi

Erhvervsstyrelsen samtidigt oplyste, at den administrative praksis er uden lovhjemmel. Og efter min mangeårige forståelse og anvendelse af lovgivningens bestemmelser har ingen en bedre ret end den, der tilkommer en efter lovgivningens bestemmelser. Samtidig undrer det mig, at Erhvervsstyrelsen ikke - trods tilkendegivelse - herom for mere end 3 år siden endnu er fremkommet med en vejledning, der beskriver fremgangsmåden.

Jeg kan med dommen konstatere, at de rettigheder og garantier, som selskabsloven med forarbejder indeholder til fordel for kapitalejerne er blevet fortolket og væsentligt indskrænket af landsretten., ligesom denne har tilsidesat hidtil gældende domspraksis. samt kendelser fra Erhvervsankenævnet og udtalelser fra Erhvervsstyrelsen, samt underkendt flere af Erhvervsstyrelsens vejledninger, og endelig helt har undladt at vurdere revisors egeninteresse efter revisorloven som grundlag for inhabilitet og dermed ugyldighed. Jeg har - måske naivt - også haft tillid til, at når revisor for Lolland - Falsters Folketidende skrev et referat fra den ekstraordinære generalforsamling, som blev afholdt 1. juli 2012 - til brug for anmeldelse af et revisorskifte, så måtte det naturligvis uden videre kunne lægges til grund, at referatet var rigtigt, og at anmelderen havde behørig fuldmagt til at foretage anmeldelsen, og at de registreringspligtige beslutninger, der skulle anmeldes var blevet til i overensstemmelse med selskabslovens og vedtægternes bestemmelser, således som det fremgår af både loven og anmeldelsesbekendtgørelsen, og at det var bestyrelsen, der stod bag afholdelsen af den ekstraordinære generalforsamling.

Så gælder i øvrigt, at hvor der er begået fejl med hensyn til indkaldelse eller adgangs- ytrings- eller stemmeret, behøver den sagsøgende kapitalejer ikke selv være krænket. Den principielle mulighed for, at krænkelsen mod en anden kan have haft materiel betydning, er tilstrækkeligt. Det er ikke nødvendigt, at sagsøgeren var aktionær på tidspunktet for den anfægtede beslutning, end mindre at han selv var til stede på generalforsamlingen. (Werlauff, generalforsamlingsbeslutninger 1983, side 653) . Jeg havde på generalforsamlingen 19. april 2012 alene taleret til punktet beretningen, men var afskåret fra at stille spørgsmål eller udøve stemmeret, da Folketidende ikke på daværende tidspunkt havde registreret i ejerbogen mine kapitalandele af årsager, der ikke kan lægges mig til last. Jeg har derfor ikke tiltrådt den pågældende generalforsamlingsbeslutning eller meddelt samtykke hertil.

Østre landsretsdommen bryder særligt med følgende centrale bestemmelser:

at en kapitalejer altid har ret til at være tilstede ved enhver generalforsamling og tage ordet der at det efter selskabsloven og EU-direktiv om aktionærrettigheder fremgår, at en kapitalejer altid har ret til at få et emne optaget på dagsordenen for en ordinær generalforsamling og til at fremsætte beslutningsforslag vedrørende punkter, der er sat eller skal sættes på dagsordenen, såfremt forslagene er fremsat senest 6 uger før den pågældende ordinære generalforsamling.

Erhvervsstyrelsen vejledninger og anerkendte juridiske forfatteres synspunkter er i overensstemmelse hermed.

at hvis form- og fristkravene i selskabsloven eller selskabets vedtægter ikke er opfyldt kan kapitalejerne kun træffe beslutninger på generalforsamlingen, hvis Folketidende mere end 1330 kapitalejere er enige om at fravige form - og fristkrav, som ikke er overholdt.

at en ordinær såvel som ekstraordinær generalforsamling skal indkaldes af Folketidende bestyrelse at indkaldelsen skal meddeles over for selskabets kapitalejere i henhold til bestemmelserne i selskabsloven og selskabets vedtægter

at generalforsamlingen efter selskabsloven er tillagt eksklusivitet med hensyn til at vælge revisor

at når en revisor sælger sin kundeportefølje må det helt åbenbart anses som et ønske hos revisor om at fratræde hvervet som et selskabs revisor, hvorfor nyvalg skal finde sted, når ingen suppleant er valgt.

at Erhvervsstyrelsen har oplyst, at ved en revisors salg af en kundeportefølje *“Der er desværre kun den tunge vej, så der skal holdes generalforsamling i samtlige selskaber”*

at Foreningen Danske revisorer har udstedt et vejledning fra foreningens etikudvalg til alle foreningens medlemmer om, at ingen revisor eller ansatte må påtage sig hvervet som som dirigent på kunders generalforsamlinger

at revisor for Folketidende har om den ekstraordinære generalforsamling afholdt 1. juli 2012 har som vidne oplyst følgende: *“Der er ikke sket indkaldelse af nogle kapitalejere til den ekstraordinære generalforsamling. De har i fortalt ledelsen i Folketidende, at de ville foretage skiftet, men han husker ikke, om de fortalte, at de ville holde en ekstraordinær generalforsamling. Det kan godt passe, at de ikke har fortalt ledelsen, at der blev afholdt en ekstraordinær generalforsamling. Det er ikke korrekt, når det i referatet er anført, at hele selskabskapitalen var repræsenteret, men det var en formalitet vedrørende en allerede truffet beslutning”*

at til trods for at protokollatets indhold – omfattet af Erklæringsbekendtgørelsens regler om høj grad af sikkerhed – er urigtigt, herunder at hele selskabskapitalen var til stede, blev generalforsamlingsprotokollatet anvendt til online registrering i Erhvervsstyrelsen.

at der med Østre Landsrets dom er sket en nyskabelse inden for selskabsretten, idet 2 nyere domme har statueret ugyldighed. I en byretskendelse fra Københavns byret fra 2011 blev en ekstraordinær generalforsamling anset for ugyldig i henhold til selskabslovens § 109 stk. 3. nr. 3. Her var generalforsamlingen indkaldt af en bank for et selskab, hvor banken ikke havde nogen beføjelse til at indkalde, uanset at banken ubestrideligt havde håndpant inklusive stemmerettighederne for en kapitalejer, der ikke var indkaldt til den pågældende generalforsamling. I Højesterets dom fra 2006, blev overdragelse af ejendomme i henhold til en generalforsamlings beslutning kendt ugyldig, da generalforsamlingen ikke var lovlig. Her var generalforsamlingen indkaldt af en bror til en kapitalejer, og ejendommene solgt til broderens selskab.

at det ikke længere en væsentlig mangel, at der ikke sker indkaldelse til en ekstraordinær generalforsamling, at rettidigt og forskriftmæssige indsendte forslag ikke optages på dagsordenen for en ordinær generalforsamling, og at beslutning som ikke stod opført på dagsordenen i strid med selskabslov og vedtægter og uden samtykke fra kapitalejeren alligevel er anset som gyldige. At ordlyden - efter landsrettens dom - af eu- direktivet om aktionærrettigheder ikke har betydning i forhold til retten til at få et forslag/emne/spørgsmål optaget på dagsordenen, giver ikke mening at selskabsloven eller forarbejderne hertil ikke indeholder krav om symmetri ved forslagsstillelse, således at selskabets ledelse er forpligtet til samtidig med modtagelse af forslag at offentliggøre modforslag på dagsordenen.

at søgsmålsfristen i selskabslovens § 109 stk. 2 og stk. 4 om 3 måneders frist henholdsvis 24 måneders ekstraordinær forlængelsesfrist for anlæggelse af søgsmål, gælder slet ikke i nullitetssituationer. De er og bliver uhjælpefuldt ugyldige.

at bestyrelsesformanden oplyste mig om, at der var styr på forholdene i nyt og gammelt selskab, hvilket foranledigede mig til at tro, at Revision Syd I/S helt eller dele heraf var blevet indskudt i et kapital selskab, som eventuelt kunne besluttes fusioneret med Beierholm Statsautoriseret Revisionspartnerselskab – eller et selskab, hvor Beierholm havde erhvervet selskabskapitalen inklusive retten til navnet Revision Syd og foretaget en registrering hos Erhvervsstyrelsen af en navneændring, siden der ikke blev indkaldt til ekstraordinær generalforsamling i henhold til selskabslovens § 146 stk. 3. Bestyrelsesformanden burde af egen drift have givet mig oplysningerne om den afholdte ekstraordinære generalforsamling, fordi den eksistens ikke kunne antages at være kendt af samtlige selskabets mere end 1300 kapitalejere

Det er nærmest skæbnens ironi, at mine bestræbelser og gentagne advarsler på generalforsamlinger siden 2012 om Lolland – Falsters Folketidende A/S` fejlslagne investering i Malmö Tidningstryck AB, hvor Folketidende indirekte ejede 57,2 % tilsyneladende ikke blev fulgt op af ledelsen, Og dette selskab er nu endt i konkurs og har over årene påført Lolland – Falsters Folketidende A/S et tab i omegnen af 55 mill kr. Den andel af tabet, der kan henføres til de kapitalandele jeg ejer er omtrent i samme størrelsesorden som de tilkendte sagsomkostninger til Folketidende på 160 kr. Jeg får trøste mig med formandens ord på seneste generalforsamling, at tabet er smerteligt. Formanden kommer sikkert over tabet på sin ene aktie som oplyst i Østre Landsret. Tabet er i særdeleshed endnu smerteligt for de medarbejdere, som både har investeret i medarbejderaktier, og som har mistet deres arbejde eller gået på pension. Om Malmøtrykkeriet falder ind under vedtægternes bestemmelser om medievirksomhed på Lolland – Falster kommer usikkert.. Så læren af denne sag er., at nogen gange kan det koste dyrt at forsøge hjælpe et selskabs ledelse og samtidig forsvare rettigheder som kapitalejer.

Som en person, der står for ordentlighed og respekt for loven tager jeg – dog med nogen undren - foreløbigt Østre Landsrets dom til efterretning.

Kommer denne til at stå ved magt, har bestyrelsen kun få begrænsede opgaver og udfordringer. At fastholde selskabets administrerende direktør Jan Holmboe, og underskrive kommende årsregnskaber. Det er Jan Holmboe fortjeneste sammen med Folketidende dygtige og engagerede medarbejder, at vor avis fortsat er i live, og nu selv i et svært marked præstere flotte overskud. Og overskuddet er markant forbedret efter, at Folketidende er ophørt med overbetaling i millionstørrelsen til den konkursramte koncern. Stor ros til den administrerende direktør for at have fået gjort op med dette uvæsen.

Det er helt centralt for vor landsdel, at vi har vor lokale avis i behold. Sandsynligheden for overlevelse burde være størst, hvis Lolland – Falsters Folketidende A/S, frem for at lægge vægt på det gode samarbejde med revisor, valgte en revisor, der ikke begår åbenbare fejl, og som overholder de etiske regler, som udmeldt af revisororganisationerne.

Jeg vil opfordre Folketidende til at dommen offentliggøres på selskabets hjemmeside sammen med mine kommentarer.

Min advokat har tilrådet mig at anmode procesbevillingsnævnet om tilladelse til at anke henholdsvis indbringe spørgsmålet om sagsomkostninger for Højesteret.

Med venlig hilsen
Gunnar Mikkelsen